

JOSÉ MONTILLA AGUILERA

CATALUNYA, DE NOU, DAVANT D'UNA CRUÏLLA

CERCLE DEL LICEU

11 de març de 2021

Salutacions / Agraïments

Bona tarda, senyores i senyors.

Deixi'm, en primer lloc, agrair la invitació del Cercle del Liceu i, molt especialment, la iniciativa de la Penya Sant Raimon de Peñafort. Li agraeixo, Sr. Juan José Terraza, l'oportunitat que em brinden d'explicar les meves opinions en aquest fòrum. Opinions que expresso només en la meva condició d'expresident, sense que representin res més que la meva pròpia visió de les coses.

Vull enviar també el meu reconeixement a la Junta del Cercle del Liceu per la feina tenaç que fa al capdavant d'aquesta casa. Barcelona, i Catalunya, necessita aquestes institucions amb història que ajuden a mantenir la pluralitat de la societat catalana.

Els vull dir que aprecio l'esforç d'organitzar una trobada com aquesta enmig de les limitacions que a tots ens imposa la pandèmia.

Una pandèmia que ens té fatigats i preocupats. Que ens ha fet molt de mal. Una pandèmia que encara no hem vençut, però que derrotarem gràcies als treballs de la ciència, als sacrificis del conjunt de la societat, al treball dels servidors públics i a la determinació de les nostres administracions públiques. Malgrat errors i insuficiències, crec que les institucions estan fent la seva feina. La Comissió Europea, el govern d'Espanya, la Generalitat i els nostres ajuntaments.

És en el context d'aquesta pandèmia i de les seves seqüeles que els explicaré la meva opinió sobre el moment polític que viu Catalunya.

Precisament demà se celebra el ple de constitució del nou Parlament després de les eleccions del 14 de febrer.

Unes eleccions que, des del meu punt de vista, aporten una interessant novetat: Les ha guanyades en vots el Partit dels Socialistes amb Salvador Illa. I, en el camp independentista, ERC s'ha imposat a Junts. És a dir, els dos partits que han fet del diàleg i la negociació la seva bandera són les forces protagonistes.

I davant d'aquest panorama estem, efectivament, en una important cruïlla:

O seguir amb el model de govern que hem tingut els darrers anys, o trobar la manera de canviar de rumb.

O seguir amb la política de confrontació, grans declaracions i focs d'artifici, o començar una nova etapa de pragmatisme i governança democràtica.

Aquesta és, al meu entendre, la qüestió.

Ho faré comentant 7 idees:

1

No es pot ser condescendent amb la violència urbana. Agitació i governança no són compatibles.

Durant les darreres setmanes, i després de l'empresonament del raper Hassel per mandat judicial, la ciutat de Barcelona i d'altres ciutats del país han viscut uns dies d'una violència inaudita als seus carrers. Sota la bandera de la lluita per la llibertat d'expressió, diverses organitzacions han convocat actes de protesta que s'han convertit en disturbis, amb crema de contenidors, de vehicles, trencadisses, robatoris ... Com vostès ja coneixen i que creen una sensació d'impunitat i indefensió davant d'aquest comportament incívic i inacceptable.

No cal dir que jo també estic a favor de la llibertat d'expressió i, encara més, de la llibertat de creació artística.

Però ara no em vull referir a la subtil frontera entre la llibertat d'expressió, els delictes d'odi, les amenaces a la integritat física o moral de persones ni, tampoc, de quina manera ha de recollir el codi penal aquest tipus de comportaments. Ni tampoc als efectes que la fatiga pandèmica i les conseqüències socials i econòmiques de la mateixa puguin tenir en l'increment d'aquests comportaments, especialment entre les joves generacions que viuen amb preocupació el seu futur.

No, el que em sembla més greu és el fet que davant d'una situació com la que hem viscut, els responsables del govern de la Generalitat i els líders de les formacions polítiques que li donen suport hagin mantingut una visible ambigüitat.

Primer, a l'inici dels disturbis, amb un silenci sepulcral evitant tota crítica a les convocatòries.

JOSÉ MONTILLA AGUILERA

Després, amb discursos que en el fons tendeixen a justificar el fenomen i, encara pitjor, a fer-ne responsables als cossos policials. Afirmar, com ha fet la màxima autoritat de Catalunya, que aquests fets són conseqüència de la baixa qualitat democràtica d'Espanya, que empresona artistes i impedeix la llibertat, no és presentable.

He volgut començar amb aquesta referència perquè em sembla un indicador de la situació política en la qual ens trobem.

Hauria de ser ociós recordar que el manteniment de l'ordre públic, amb la preservació de la pau ciutadana i la protecció dels béns (públics i privats), és un compromís bàsic de qualsevol govern democràtic.

Però no ha estat així. Ha pesat més la por escènica a l'assumpció de responsabilitats i la por a ser titllats de traïdors pels més radicals d'entre els propis que no pas l'exercici de les obligacions essencials d'un govern.

Ni es tracta d'una simple anècdota ni és la primera vegada que passa en la nostra història recent.

El caos que es va convertir la ciutat de Barcelona després de la sentència del procés (recordin la plaça d'Urquinaona) o la persistència dels talls a la Meridiana tenen la mateixa matriu. I no tinc la impressió que els actuals dirigents de la Generalitat tinguin prou consciència del dany reputacional que això té per al nostre país i, en particular, per a Barcelona.

Aquests esdeveniments posen en perill la convivència, però també la capacitat de Barcelona i de tot Catalunya per atraure el talent i les inversions que necessitem.

Llibertat i seguretat han d'anar aparellades. Les institucions – en una societat democràtica – han de garantir la seguretat. La seguretat de les persones i dels béns. La seguretat jurídica, també. Ho hem de dir amb rotunditat: sense seguretat no es pot exercir la llibertat.

Per això cal recordar que dedicar-se a governar i dedicar-se a l'agitació i a l'activisme no és el mateix.

Crec que l'agitació associativa, cívica, si es realitza en el marc de l'estat de dret, pot ser legítima. Crec igualment que dedicar-se a fer declaracions, a fer proclames, a brandar banderes i a fer propaganda política pot ser també legítim.

JOSÉ MONTILLA AGUILERA

Però aquesta no és la feina d'un govern. Fa massa anys d'aquesta paràlisi governativa i activisme declaratiu. Massa anys en els quals la lluita, el "procés" i les sortides de to han estat tant presents com improductives.

Algú pot recordar resultats significatius del govern de coalició entre JUNTS i ERC? Hem millorat l'autogovern? Hem posat en marxa polítiques públiques destacades?, Quin és el balanç de gairebé deu anys de successius fulls de ruta?

Sobta, per cert, que el president de la Generalitat en funcions, en una recent entrevista publicada en un diari afirmi ara que, i cito: *"el govern ha de ser un govern de transformació, no només de discurs o relat"*.

No, efectivament. La feina d'un govern no és gastar totes les seves energies en discursos i proclames. I menys encara la d'un govern que disposa d'un pressupost de més de 30.000 M €, uns 200.000 empleats públics (a banda dels milers de treballadors dels sectors concertats de l'educació, la sanitat o els serveis socials) i un amplíssim catàleg de competències que actuen sobre la societat catalana.

No vull dir amb això que el govern de la Generalitat s'hagi de dedicar, només, a la pura gestió dels serveis que té encomanats.

El nostre govern ha de fer política, naturalment, per damunt de l'estricta marc competencial que té atribuït. És a dir, ha de ser capaç de formular a la societat catalana horitzons i expectatives en el llarg termini que són necessaris per donar sentit a l'acció de govern. És a dir, representar i liderar.

De fet, sempre he dit que res del que passi a Catalunya pot ser estrany a l'acció de govern. Al govern de la Generalitat li ha d'interessar la política europea, o la política financera, o la política energètica, o la política exterior... I cal que sigui capaç d'intervenir-hi amb arguments, amb raons, amb propostes fonamentades. I, també, amb complicitats.

Més enllà de les competències estrictes, el govern ha de tenir "política" i ha d'actuar en els àmbits necessaris per fer valdre les seves opinions i per defensar els interessos de la societat catalana. El govern de Catalunya, com sempre ha fet el catalanisme polític, ha de tenir la voluntat d'estar en el pont de comandament, de participar i influir en les principals decisions de la política i de l'economia espanyola.

Però sense oblidar que la seva principal missió és actuar sobre les coses que estan sota la seva responsabilitat.

2

No es pot governar pensant només en una part de la societat, és la segona de les idees que vull comentar.

Les eleccions del 14F han donat com a guanyador en vots a Salvador Illa, com deia abans. No sé quina serà finalment la composició del govern de Catalunya i si el PSC aconseguirà reunir una majoria suficient. Estic segur que si la seva candidatura s'obrí camí i obtingués la investidura, el nou govern de la Generalitat governaria en favor del conjunt dels catalans i les catalanes, siguin independentistes, constitucionalistes, abstencionistes o cap d'aquestes coses.

Però si el president de la Generalitat fos un altre (a hores d'ara encara no ho sabem), l'afirmació seguiria tenint sentit.

Fins ara, una de les crítiques més compartides al govern de la Generalitat de JUNTS+ERC ha estat precisament la de governar pensant només en una part de la societat catalana.

Ha governat pensant en els independentistes i en favor dels independentistes. Quan s'expressa ho fa per parlar amb els seus i, massa sovint, per a deslegitimar les opinions dels que no comparteixen l'objectiu de la secessió.

Els dirigents del Govern s'adrecen al poble de Catalunya com una realitat homogènia on els discrepants són exclosos de la condició de bons catalans, sovint qualificats de catalans dubtosos, per dir-ho suaument.

El sentit institucional de la Generalitat de Catalunya s'ha devaluat. La credibilitat de les nostres institucions d'autogovern, també.

Catalunya és molt més que això.

No tothom comparteix la idea que l'única solució als problemes de tota mena que podem tenir (com té qualsevol societat contemporània) és optar per la independència. Hi ha molts catalans i catalanes que, des de la seva catalanitat, discrepen. Que consideren – que considerem- que en el context europeu del segle XXI trencar els vells Estats només aportaria conflicte i divisió. Que no creuen que aquest sigui un bon camí i no poden ser considerats, per això, ciutadans de segona.

Governar per a tots no implica renunciar al programa de govern presentat a les eleccions. Implica entendre que, a partir de la pròpia opció ideològica, caldrà concertar les polítiques amb els discrepants i, en els afers més importants per al país, cercar vies d'entesa amb els grups parlamentaris de l'oposició.

Governar pensant en tots vol dir, també, garantir els drets de les minories. Aquest fou, precisament, el pecat original de la nefasta sessió parlamentària de setembre de 2017. Una majoria exigua que no disposava ni el mínim necessari per a la modificació de l'Estatut, va forçar els procediments parlamentaris per vulnerar l'Estat de Dret i arraconar els grups parlamentaris que no els van voler secundar.

Si la fórmula de govern que tira endavant en els pròxims dies és la coalició entre ERC i JUNTS, amb el suport més o menys explícit de la CUP, el reclam d'una visió més oberta es fa encara més viu. La necessitat d'una major cohesió interna atesos els reptes que ens cal afrontar és avui més urgent.

Fa uns dies les principals organitzacions empresarials del país van celebrar un acte a l'Estació del Nord, amb un lema prou explícit: "Ja n'hi ha prou" ... Val la pena llegir el seu comunicat. ... Demanen que es governi, que s'actui sobre les coses concretes del dia a dia i que es posi l'accent en trobar la manera de sortir de la crisi provocada per la pandèmia. Cal governar, també per a ells.

Governar és concertar. És pactar. És negociar ... Entre diferents. Que arriben a acords que obliguen, a uns i altres, a renunciar a part dels seus objectius. Aquest és el secret de la democràcia representativa.

3

La tercera idea és aquesta: ***Fa tant de temps que estem instal·lats en la confrontació que correm el risc de no recordar per què estem barallats.***

La política catalana s'ha tornat més esquerra que mai. I si la lògica de la confrontació contamina tota la vida institucional i política, s'estén fàcilment a la societat.

Correm el risc de llegir les coses amb les quals ja estem d'acord, de parlar amb els que compartim el mateix punt de vista, de discutir només amb nosaltres mateixos. Cadascú amb els de la seva parròquia. Ho veiem a la vida quotidiana, tot i que això es produeix de manera tova, discreta. I així anem desconeixent les raons dels altres.

L'enquesta anual de l'ICPS, feta durant la passada tardor, assenyala unes dades inquietants. Quan es pregunta en quina mesura preocupa que el tema de la independència acabi provocant problemes de convivència entre els ciutadans, el 66% dels enquestats respon afirmativament. Els contraris a la independència consideren el risc molt més elevat, un 90%. Però és que més del 50% dels enquestats que es declaren electors d'ERC comparteixen aquesta mateixa preocupació. La mateixa enquesta indica

que més del 60% de la mostra reconeix que no parla del tema fora del seu entorn més personal.

Estem davant d'una perillosa espiral de silenci que dificulta la capacitat de la societat catalana de dialogar amb ella mateixa.

No seria ja el moment de recapitular i examinar per què d'aquesta confrontació?

Hi ha qui respon a aquesta pregunta amb un argument, al meu entendre, excessivament simplista: la confrontació és la resposta a la repressió antidemocràtica contra el dret fonamental de l'autodeterminació. I situen el conflicte en el terreny dels drets democràtics i la defensa de la llibertat, oblidant els fets de setembre de 2017 que ja he esmentat.

Però aquesta resposta no dóna resposta a la pregunta: Per què estem barallats? La meua resposta, discutible naturalment, és que en un moment determinat la idea de les insuficiències de l'actual autogovern ha guanyat terreny. Per la sentència del TC contra l'Estatut, amb efectes més polítics i simbòlics que jurídics, sens dubte. Per la crisi econòmica-financera que estén els seus efectes més enllà del 2008. Per la manca de resposta política del govern d'Espanya en el moment que era més necessària que mai. Per la incapacitat de les elits polítiques i institucionals "de Madrid" per comprendre el malestar català.

Tot això ens situa en un terreny molt més emocional que no pas polític. I és certament difícil sortir d'aquest bucle si els que han de trobar solucions a banda i banda parteixen de la base que "no hi ha res a fer".

Tal vegada si aconseguíssim sortir d'aquesta espiral, podríem trobar sortides. Si féssim l'exercici de construir una diagnosi compartida sobre els problemes de l'autogovern i de l'articulació del poder territorial a Espanya, probablement podríem enumerar els problemes concrets i els canvis legislatius, polítics i de tota mena més adequats.

Estic segur que si seguíssim per aquest camí, que implica tenir el coratge de deixar córrer la confrontació sistemàtica i la negació de la legitimitat del contrari, podríem trobar solucions.

4

I és per això que comento una quarta idea: ***seria tot més fàcil si parléssim de coses concretes.***

No vol dir això que el camí estigués net de dificultats. Conec prou bé les tensions que es generen – sempre – entre el govern de Catalunya i el govern d'Espanya. Les he viscudes en primera persona i, a més, amb correligionaris. Els puc assegurar, per exemple, que la negociació l'any 2009 del sistema de finançament autonòmic no va ser bufar i fer ampolles. Però ens en vam sortir i, per cert, sort que es va aprovar perquè va significar un important increment dels ingressos de la Generalitat que s'ha consolidat i que encara gaudim.

És natural que hi hagi conflictes: el que es dirimeix, ben sovint, és la capacitat de decisió d'uns i altres. És a dir, es discuteix com es reparteix el poder. Aquesta és una tensió pròpia dels estats compostos, adoptin la denominació que adoptin. I per això és útil la cultura federal.

En la distribució de poder entre el poder central i els poders territorials hi ha sempre tensions. Mirin si no l'experiència de la República Federal d'Alemanya, o dels EEUU, o del Canadà, o d' Austràlia... La clau de volta està en disposar d'instruments per construir els acords, per verificar el seu desenvolupament i, també, en el compromís compartit de crear una cultura política basada en la lleialtat institucional. Per això alguns considerem que la solució per a Espanya és caminar per la via de les reformes federals.

Hem de canviar, doncs, l'agenda de la negociació. Deixem les essències a banda i comencem pels aspectes en els quals és possible avançar. Això, a més de donar-nos resultats tangibles, ajudaria a recuperar un ambient de confiança institucional que avui està molt deteriorat.

Hi ha qui, al contrari, posa per davant les qüestions sobre les quals l'acord és impossible. Diuen que el diàleg només serveix si és per acordar l'amnistia i el dret a l'autodeterminació. Saben que cap de les dues són assolibles, no només per raons polítiques sinó també per raons constitucionals.

5

Adoptar una posició pragmàtica no vol dir oblidar l'existència dels problemes del nostre autogovern. La cinquena idea que els proposo és que ***aquests problemes són reals i persisteixen.***

Res no es podrà solucionar si no hi ha un mínim d'elements de diagnosi compartits. El primer de tots és que els problemes de l'autogovern de Catalunya són reals. I que a més

JOSÉ MONTILLA AGUILERA

són percebuts així per la majoria de la ciutadania de Catalunya. No es pot menystenir la qüestió amb una actitud displicent dient que tot és un soufflé i que el temps ja rebaixarà la seva conflictivitat. Ni es pot considerar, tampoc, que estem purament i simplement davant de problemes d'ordre públic o de compliment de la legalitat. No només.

Em sembla que el meu compromís de respecte de l'Estat de Dret com a principi és i ha estat diàfana. Precisament per això puc dir que no n'hi ha prou amb aquesta exigència que és condició indispensable però no suficient.

Espanya té un problema en relació amb la seva articulació territorial que, des de l'inici de la gestió de la pandèmia s'ha fet encara més evident. Com he dit en altres ocasions, necessita reformes. Que són complexes i que requereixen construir grans consensos. Però que són possibles si en lloc d'instal·lar-nos en el conflicte busquem acords i aliances.

Un dels aspectes que cal millorar és com es determinen les competències entre els diferents nivells d'administració. Necessitem una millor concreció que ajudi a clarificar les responsabilitats de cadascú i faci innecessari el recurs permanent al Tribunal Constitucional.

També necessitem que es defineixin amb més claredat els principis bàsics en el sistema de finançament de les CCAA com són: la solidaritat territorial sostinguda per tots els territoris; la garantia que les CCAA que contribueixen a aquesta solidaritat no obtenen al final menys recursos que les CCAA receptores i, finalment, l'autonomia financera de les CCAA en l'àmbit dels ingressos, per tal d'assegurar la corresponsabilitat fiscal.

En tercer lloc, ens convé disposar d'un Senat federal, òrgan de representació territorial que faciliti la participació de les CCAA en les grans decisions estatals i l'adopció d'acords de col·laboració entre les CCAA i entre elles i l'Estat. És a dir, un espai compartit entre el govern central i els de les Comunitats on construir els consensos estatals necessaris per fer funcionar l'Estat.

Més concretament, i en referència a Catalunya, cal que aquestes reformes reconeguin el seu caràcter nacional, sense que això posi en dubte la sobirania nacional que recau en el conjunt dels espanyols. Reconeixement que ha de significar un especial respecte per a l'exercici de les competències en educació, llengua i cultura.

Només les enumero per evitar allargar-me.

Però vull insistir que aquesta no és “una pantalla passada”. Ben al contrari, aquesta és la pantalla que cal obrir i superar. Per fer-ho hi ha d’haver disponibilitat tant al govern d’Espanya com al govern de Catalunya.

Encarar el camí de les reformes territorials només es pot fer des de la cooperació i el consens. I acceptant, a Catalunya i al conjunt d’Espanya, que ningú no té el monopoli de la identitat, ni de la catalana, ni de l’espanyola. Que hi ha moltes maneres de sentir-se català, com moltes maneres de sentir-se espanyol.

6

Això em permet enllaçar amb la següent idea: ***Cal definir quines són les urgències de Catalunya. Per això necessitem una treva.***

El mes de gener de 2020, en una conferència al Fòrum “Tribuna Catalunya”, donava una ullada als reptes de l’economia espanyola en el seu conjunt i catalana en particular.

En aquella ocasió explicava que el govern de Catalunya havia de fer un gir cap a la gestió de les que anomenava “les urgències de Catalunya”.

Parlava, en primer lloc, de la urgència de **definir una política industrial per al segle XXI**, tot partint dels sectors industrials i manufacturadors especialment robustos que han de constituir una palanca per a la modernització del nostre teixit productiu i no pas un inconvenient.

Indicava que el **sector de l’automoció** requeria una atenció especial, amb la perspectiva de les mutacions profundes que afecten les plantes de fabricació d’automòbils i el sector de components, relacionades no només amb els canvis de motorització, sinó també als nous paradigmes en l’ús privat de l’automòbil.

Em vaig referir, també, a la **recerca, el desenvolupament i la innovació**. La societat catalana ha pogut exercir durant molt de temps un sòlid lideratge en aquest àmbit, especialment en sectors relacionats amb la biomedicina, la salut, l’alimentació o la farmàcia, per citar-ne alguns. Un lideratge exercit sota l’impuls dels nostres centres universitaris, d’una sòlida xarxa de centres de recerca, d’equips molt valuosos de professionals, de centres de disseny i innovació tecnològica vinculats a indústries i, molt especialment, d’una cultura de col·laboració entre el sector públic i el privat. Avui aquest lideratge dona símptomes d’afebliment.

JOSÉ MONTILLA AGUILERA

Vaig esmentar altres aspectes clau, com ara la **pèrdua de qualitat del mercat de treball**, el dèficit d'**infraestructures estratègiques** de mobilitat, transport, energia i ciència, la situació de les universitats, les indústries culturals o el sistema educatiu i de formació professional. I vaig acabar alertant sobre **el creixement de les desigualtats**, que és un problema de justícia social i de dignitat, però també d'eficiència econòmica.

Tot això era abans de la pandèmia. Els reptes assenyalats són del tot vigents 14 mesos després. Ara, en tot cas, hi hauríem d'afegir la situació del sistema sanitari o dels serveis d'atenció a la gent gran.

Fa catorze mesos no podíem ni imaginar com podien empitjorar les coses. Ara mateix el que cal és parar el cop. És a dir, centrar-nos en:

- **Superar la pandèmia**, treballant per estendre les vacunes que han de donar esperança sanitària a la gent, assegurant que els serveis sanitaris disposen dels mitjans adequats per fer-ho.
- **Reconstruir la nostra economia** i evitar tant com sigui possible el tancament d'empreses i serveis. No crec que siguem, col·lectivament, prou conscients de la destrucció del teixit econòmic que deixarà la COVID. L'atur registrat a tot Espanya supera ja els 4 milions. Una destrucció que ha afectat els sectors de manera molt desigual. Però en el conjunt, les dificultats de supervivència de milers de petites i mitjanes empreses sense prou capacitat financera per resistir són ja evidents, encara que les mesures extraordinàries de suport, inclosos els ajuts directes, en minimitzin els efectes.
- **Aprofitar el finançament europeu** per modernitzar les nostres estructures productives i per descarbonitzar i digitalitzar l'economia. Saber aprofitar aquesta gravíssima crisi per dur a terme aquests canvis estructurals és essencial per garantir el futur i el benestar de la nostra societat.
- **Tenir present l'amenaça de l'increment de les desigualtats**. La pandèmia ens porta més pobresa, més risc d'exclusió i menys cohesió social. La pandèmia, a casa nostra i a tot el món, pot comportar episodis greus d'explosió social. No ho perdem de vista. Esmento una dada que m'ha semblat especialment inquietant per al nostre futur col·lectiu: durant l'any 2020, 228.000 joves d'entre 16 i 35 anys al conjunt d'Espanya han hagut de tornar a casa dels seus pares després d'una emancipació fracassada.

Per fer front a aquestes urgències cal disposar d'un govern estable, integrador, capaç d'entendre que aquestes són les prioritats i no unes altres.

JOSÉ MONTILLA AGUILERA

No es tracta de demanar als independentistes que deixin de ser-ho. Els hem de demanar, simplement, una treva. No ho justifica la gravetat de la situació que estem vivint?

Fa massa temps que anem encadenant crisis que afecten la nostra solvència econòmica i la nostra reputació com a país.

Els fets de 2017 es produeixen en un país que tot just intentava superar els efectes de la gran depressió iniciada a partir de 2008. Hi vam afegir, aleshores, la ruptura de la confiança empresarial i la por de molts ciutadans a les conseqüències d'una eventual secessió. Una por que va comportar la fuga de dipòsits i la sortida de Catalunya de la seu social de milers d'empreses preocupades per la manca de seguretat jurídica. Entremig hem vist com el potencial econòmic de Catalunya com a motor econòmic d'Espanya perdia posicions. Com el nostre PIB era superat pel de la Comunitat de Madrid, per exemple. Ara hi hem d'afegir les conseqüències socials i econòmiques de la COVID.

I no millorarem la situació amb exabruptes com el boicot del Govern a la visita del Rei i del president Sánchez a SEAT. Més aviat aquest comportament certifica la creixent irrellevància de la política econòmica de la Generalitat. Com ho certifica, també, l'escassa presència de líders internacionals a Catalunya, trencant una lògica anterior que posava de manifest l'interès en la nostra economia i en la nostra societat. La "internacionalització del conflicte", com ho denomina el president Puigdemont ens pot fer ser més coneguts a Europa i al món. Però no necessàriament més ben valorats.

Que el president de la Generalitat no participi en la presentació del projecte d'electrificació de SEAT no és només un problema protocol·lari. És no entendre com han de funcionar els projectes per a competir en l'obtenció dels fons europeus per a la reconstrucció. És situar-se en una posició marginal que no ens convé.

Els projectes de reconstrucció hauran de ser iniciatives tractores, amb participació col·laborativa entre el sector públic i els inversors privats. Això requereix, un cop més ho dic, aliances. No és amb propaganda com farem que Catalunya surti prou beneficiada del finançament europeu. No és, per descomptat, sent descortès a un projecte com el del consorci per a la fabricació de bateries elèctriques que és vital per a la indústria de l'automoció de Catalunya.

Ara, més que mai, necessitem molta cooperació i entesa. En primer lloc, de portes endins, a l'interior de Catalunya, relligant les principals forces polítiques i tot allò que representen. Reconeixent-nos tots com a actors d'aquest esforç de reconstrucció.

I, també, cooperació i entesa amb el Govern d'Espanya sobre la base de la lleialtat institucional i la generació d'un espai de confiança que és urgent recuperar.

7

Vaig acabant,

La darrera idea: ***Podem canviar el rumb si hi ha prou coratge polític.***

Aquesta és, precisament, la cruïlla que hem de travessar. Com en altres moments de la nostra història, hem d'escollir entre la raó absoluta compartida entre els afins o la transacció política entre els que tenen projectes polítics contraposats.

Optar per un govern que no tingui la independència com a objectiu al qual tota l'obra de govern s'ha de subordinar, hauria de ser avui possible.

Repetir la fórmula de govern que ens ha dut on som o, al contrari, assajar noves aliances i una nova orientació de l'acció de govern, aquesta és la qüestió.

Però això requereix molt de coratge polític. Em temo, dissortadament, que no serà així.

En qualsevol cas, és una evidència que necessitem un govern que vulgui governar. És a dir, que vulgui exercir les seves competències, que sigui capaç de guanyar complicitats (a dins i a fora) i que posi per sobre de tots els objectius de la reconstrucció social i econòmica que la societat catalana requereix.

Tots hem comès errors. Si féssim un major esforç d'humilitat, podríem reconèixer-los i aplanar el camí de l'entesa i de la reconciliació.

I tornar a fer política, que vol dir diàleg, negociació i pacte, en lloc de fer declaracions i gesticulació.

Ningú no pot guanyar res en una estratègia mútua de confrontació. Menys buscar i assenyalar culpables i més treballar per trobar solucions.

L'independentisme no té força ni electoral, ni legal, ni política per imposar la secessió. Pot, això sí, allargar el bloqueig i, amb ell, la decadència de Catalunya.

El govern d'Espanya sap, per la seva banda, que un conflicte polític no es guanya als tribunals, encara que a ells correspon la feina de jutjar la comissió de delictes quan aquests es produeixen. Sap que no guanyarà la batalla sense formular propostes que sedueixin la majoria de la societat catalana i generin, també, empatia, al conjunt d'Espanya.

JOSÉ MONTILLA AGUILERA

Uns i altres, i acabo, han de saber reconèixer que es pot viure la catalanitat i l'espanyolitat de maneres diferents. Que no hi ha una única via per ser un bon català o un bon espanyol.

I aquí, a casa nostra, convé que ens diguem amb franquesa que és legítim sentir-se català i mostrar-se contrari a la secessió. Tan legítim, si més no, com considerar que la secessió és la via més adequada per a resoldre els problemes de la nostra societat.

Efectivament, per trobar vies de solució caldrà molt de coratge polític. Tant de bo el tinguem.

Moltes gràcies per la seva atenció